تنظیر رواست ابن راشد به شهر رمضان ۱۴۴۶

(39:53)

ببینید اگر فرض گرفتیم که این محاسبات دقیقهای که در نرمافزارها میبینیم درست نباشد و آن سال که در بغداد شب چهارشنبه ندیدند، دقیقاً مثل ماه رمضان امسال ما باشد. ماه رمضان امسال ما خیلی عجیب بود. سعودی ها با اینکه ساعت یک بعد از ظهر روز قبلش کسوف شده بود، اعلام کردند. بعد از ظهر روز شنبه کسوف شده، یعنی معلوم است که ماه هنوز بیخ خورشید است و در نشده و هلال نشده است. ولی خب آنها اعلام کردند و بعد گفتند که دیدهایم. ببخشید یک دفعه یادم آمد که کسوف در شوال بود. آنها عید فطر را روز یک شنبه گرفتند. با اینکه دیروزش که باید رؤیت هلال میکردند، کسوف شده بود.

ماه مبارک امسال چطور بود؟ ماه مبارک امسال به مفاد رواست ابن راشد، بسیار دقیق بود. به شرط اینکه محاسبات دقیقه امروزه ما کمی زودتر نشان داده باشد، و درواقع، آن سال مثل ماه مبارک امسال بوده باشد. یعنی اگر نقشه ماه مبارک امسال را نگاه کنید، وقتی خورشید در قم غروب میکند، در بغداد غروب میکند، در مدینه غروب میکند، حتی با تلسکوپ هم نمیتوانستند ببینند. ماه مبارک امسال به این صورت بود. دراینصورت ثبوت رواست ابن راشد هم قوی میشود و اتفاقا با اینکه ماه مبارک امسال، شب قبلش حتی با تکلسوپ نمی دیدند ولی فردا شب هلال بسیار بلند بود. خیلی از عرف میگفتند که اشتباه کردهاید.

شاگرد: شوال هم همینطور بود. روز قبلش با تلسکوپ هم دیده نمیشد، روز بعدش همه با چشم عادی میدیدند.

استاد: این جور که الآن میگویم نبود. در ماه شوال شروع دیدن با تلسکوپ از غرب آمریکا کمی آن طرف تر بود. یعنی جایی که واضح میشد در دریا بود. خیلی فرق میکند. بله بلند بود اما نه به بلندی ای که در اول ماه مبارک بود. اگر نگاه کنید خیلی تفاوت میکند. جدولی که میگوید ارتفاع هلال چقدر است، ساعت به ساعتش هست. اما چرا میگویم ماه مبارک امسال به رواست ابن راشد نزدیک بود؟ به این خاطر که دم به دم حجاز و بغداد، در وقت غروب آنها حتی با تلسکوپ دیده نمیشد، اما یک ساعت بعد از بغداد و مدینه، آنچا با تلسکوپ میدیدند. در این جهت نزدیک هستند. لذا کسانی که قائل هستند اشتراک افق شرط است ولی با تلسکوپ مجزی است، بر مبنای آنها در ایران و مدینه، اول ماه نبود. چون میگفتند یک ساعت بعد از بغداد و مدینه با تلسکوپ میبینند؛ غروب ما شد و رفت. ولی اگر جلوتر بود و با تلسکوپ میدیدند مجزی بود.

بنابراین اینجا خیلی مهم میشود که اگر محاسبات دقیقه درست نباشد و زمان سال دویست و سی و دو مثل امسال ماه مبارک باشد که شروع رؤیت با تلسکوپ بعد از غروب مدینه و بغداد بوده، رواست خیلی سر راست میشود. چرا؟ چون طبق این مبنا واقعاً هلال قابل رؤیت نداشتند. یعنی امام میفرمایند «صمتَ بصیامنا»؛ ثبوت رؤیت هلال بر فرض مختار بسیار صاف میشود. یعنی علی احد المبانی، که انتخاب و گزینه احد المبانی الثبوتیه به اختیار شارع است یا به اختیار تناسب تعظیم شعار صوم و میقاتیت است. این رواست ابن راشد هم ثبوتا و واقعاً چهارشنبه اول ماه نبوده است. این را روی فرض عرض میکنم که محاسبات و نرمافزارها درست نباشد.

بازبینی #2
ایجاد شده 8 ژانویه 2026 14:00:30 توسط ... .
به روزرسانی شده 8 ژانویه 2026 14:52:12 توسط ... .